

Remiss till kollektivtrafikeråden:**Regionalt trafikförsörjningsprogram för Västra Götaland 2017-2020
med utblick till 2035
- samt avstämning av kollektivtrafikens samverkansformer**

Hösten 2012 fastställde Västra Götalandsregionens fullmäktige det första regionala trafikförsörjningsprogrammet för kollektivtrafikens långsiktiga utveckling 2012-2025, med delmål till 2016. Programmet har sedan dess varit styrande för kollektivtrafiknämndens årliga uppdrag till Västtrafik. Det har också varit en viktig utgångspunkt i dialogen med trafikverket, kring behov av infrastrukturåtgärder. Utvecklingen har gått i rätt riktning inom samtliga mål och delmål som då sattes upp, även om alla delmål inte uppnåtts fullt ut.

Programmet revideras vart fjärde år. Förslag till reviderat trafikförsörjningsprogram är uppbyggt kring den strategiska inriktning som antogs av Beredningen för hållbar utveckling den 1 december, efter samråd i kollektivtrafikeråden 2015. Utöver samråden med kollektivtrafikeråden har dialog skett med stort antal aktörer, såsom grannlän, trafikföretagens branschorganisationer, trafikverket, m fl, samt medborgardialog i olika former.

Nedan ställs ett antal frågor som vi gärna ser att kollektivtrafikeråden beaktar i sitt remissvar:

1. Frågor om förslag till trafikförsörjningsprogram
2. Förslag kopplat till samverkansformerna inom kollektivtrafiken

Svar från kollektivtrafikeråden önskas **senast** 20 maj för att behandlas i BHU den 31 maj och därefter kollektivtrafiknämnden, regionstyrelsen för att slutligen antas i regionfullmäktige hösten 2016. **Svaret skickas till: kollektivtrafik@vgregion.se**

Erbjudande om information om kollektivtrafikens styrning i kommunerna

I och med att denna remiss når samtliga kommuner, via kollektivtrafikeråden erbjuder kollektivtrafiknämnden samtliga kommuner möjligheten att bjuda in kollektivtrafiknämnden och Västtrafik till ett kommunfullmäktigemöte för information om kollektivtrafikens styrning och utveckling i regionen. Maila intresse till kollektivtrafik@vgregion.se så planerar vi in lämplig tid.

BHU har ställt sig bakom den strategiska inriktningen i programmet

Kommunerna har genom kollektivtrafikeråden en särställning jämfört med andra remissinstanser i beredningen av trafikförsörjningsprogrammet – i enlighet med våra beslutade samverkansformer. Efter workshops i kollektivtrafikeråden våren 2015 skickades ett dialogunderlag ut till kollektivtrafikeråden med förslag till strategisk inriktning för trafikförsörjningsprogrammet. Kollektivtrafikerådets yttranden ledde till ett antal förslag till justeringar i inriktningen som lyftes till BHU. Den arbetsgrupp, bestående av 8 kommundienstämman (2 från varje delregion) och 3 tjänstemän från VGR/Västtrafik, har spelat en viktig roll i sammanvägning av rådets inspel.

Den 1 december 2015 ställde sig BHU bakom den strategiska inriktningen i reviderat trafikförsörjningsprogram. Det innebär att man redan ställt sig bakom målstruktur, prioriterade stråk och vilka utvecklingsområden som är högst prioriterade inom kommande programperiod. Nu går förslag till reviderat program ut på bred remiss till relevanta organisationer, som inte har varit lika involverade i arbetet. För kollektivtrafikeråden blir remissen mer av en avstämning att den inriktning som BHU ställt sig bakom har beaktats på ett korrekt sätt i det slutliga förslaget.

I inriktningen som BHU ställt sig bakom ingick inte att besluta om målnivåer eftersom de har direkt påverkan på ekonomin som VGR ekonomiskt ansvarig har det fulla mandatet att besluta om. I och med denna remiss finns dock givetvis möjlighet för kollektivtrafikeråden att lämna sina synpunkter på dessa. Det är viktigt att begränsa antalet måltal och indikatorer för att dokumentet ska fungera som ett tydligt styrdokument, så främst önskar vi synpunkter som inte leder till *fler* måltal och indikatorer utan att nya förslag i såfall kan ersätta befintliga. Ambitionsnivån i förslag till reviderat program bedöms motsvara den i gällande program, vilket innebär fortsatt hög prioritet för kollektivtrafikens utveckling.

Frågor:

Bedömer kollektivtrafikerådet att den inriktningen som processats fram genom kollektivtrafikeråden under 2015 har tagits om hand i det slutliga förslaget?

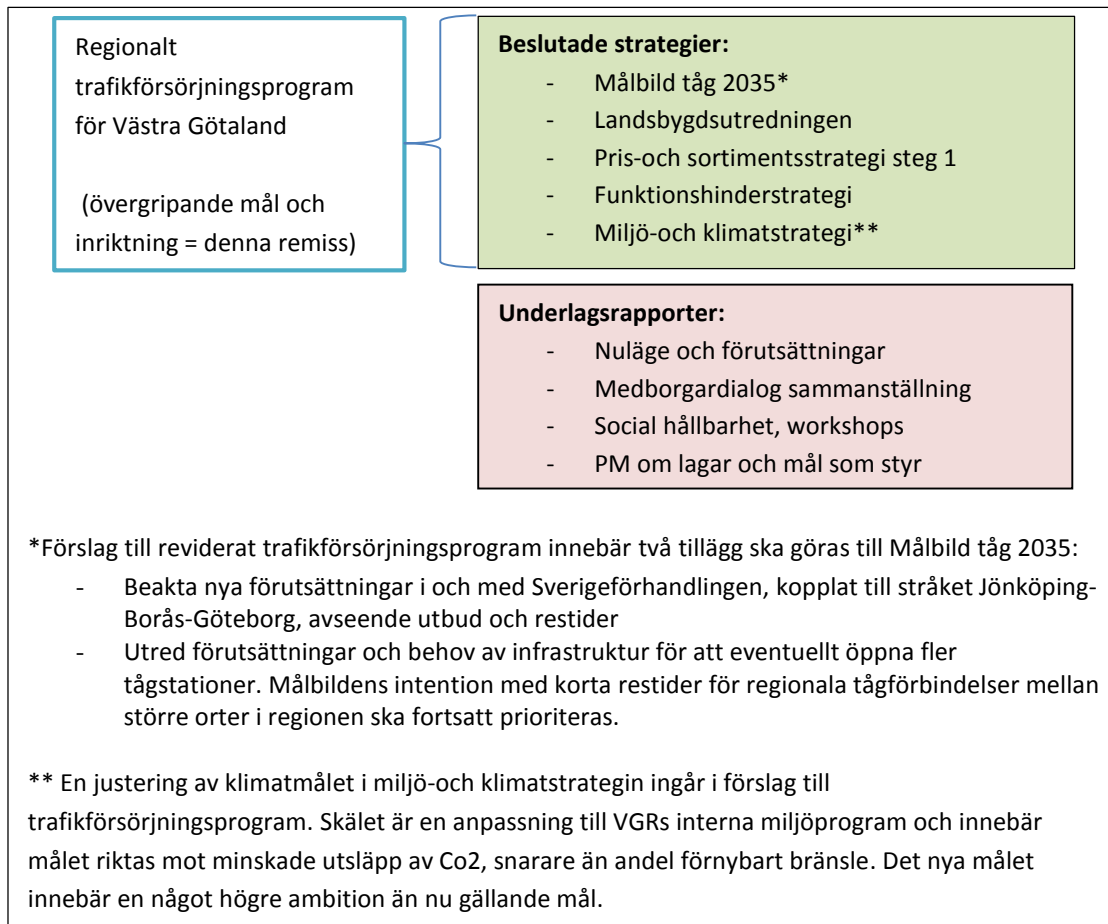
Eventuella synpunkter på måltal och indikatorer?

Hur ser ni på möjligheten att använda trafikförsörjningsprogrammet, inklusive tillhörande strategier, som ett av flera verktyg för kommuner och region att påverka i infrastrukturfrågor? Vad krävs för att stärka detta? Är det önskvärt?

Ny struktur för trafikförsörjningsprogrammet som dokument

För det reviderade programmet prövar vi en ny struktur med ett betydligt kortare dokument som fokuserar på målen. De strategier som beslutats sedan förra programmet lyfts in och ses som en fullvärdig del av trafikförsörjningsprogrammet, men är separata dokument. I föregående program upptog nulägesbeskrivningen relativt många sidor – denna återfinns nu som separat underlagsrapport. Samtliga strategier och underlagsrapporter finns på www.vgregion.se/kollektivtrafik

Utöver strategierna har *Kriterier för beslut om trafikplikt* tagits fram. Här beskrivs hur målen i trafikförsörjningsprogrammet är utgångspunkten för avgöranden gällande vilken trafik som ska handlas upp.

Kontinuerlig utveckling av samverkansformerna

Kollektivtrafikeråden är regionens och kommunernas gemensamma arena för samråd kring långsiktiga utvecklingsfrågor för kollektivtrafiken i Västra Götaland. Samtliga kommuner ingår i kollektivtrafikeråden.

2015 lyftes kollektivtrafiken in i BHU (Beredningen för Hållbar Utveckling). BHU är därmed det formella *regionala* samverkansorganet för övergripande strategiska kollektivtrafikfrågor. BHUs instruktion har anpassats enligt denna förändring. BHU har därmed också mandatet att besluta om eventuella förändringar i de samverkansformer som fastställdes för kommuner och region i samband med skatteväxlingen.

Förslag att formellt avveckla det regionala kollektivtrafikerådet

Förra mandatperioden fanns mandatet som nu finns hos BHU hos det så kallade Regionala kollektivtrafikerådet. I och med att BHU fick en ny roll har det regionala kollektivtrafikerådets formella mandat försvunnit. Därmed har rådet varit vilande under 2015. På BHU i december 2015 föreslogs att frågan om regionala kollektivtrafikerådet bör lyftas i samband med denna remiss. Förslaget är att det regionala kollektivtrafikerådet nu avvecklas formellt eftersom mandatet har flyttats och det finns risk för otydlighet och ökad tröghet i beslutsprocessen med ytterligare ett forum.

Förslag att alla remisser från VGRs kollektivtrafiknämnd sker på samma sätt

I de beslutade samverkansformerna står att strategier ska beslutas genom de delregionala forumen – dvs kollektivtrafikeråden. Men den årliga avstämningen av trafikförsörjningsprogrammet ska ske direkt till varje kommun. Sedan detta infördes har det varit en återkommande diskussion i kollektivtrafikeråden om att det upplevs otydligt för kommunerna att beslutsprocessen ser olika ut i olika kollektivtrafikfrågor. Förslag är därmed att BHU gör en justering i beslutade samverkansformer så att alla remisser från VGRs kollektivtrafiknämnd samordnas delregionalt.

Förslag gällande utvärdering av samverkansformerna

I de samverkansformerna som antogs i samband med skatteväxlingen står att en utvärdering av samverkansformerna ska ske senast 2017. 2013-2014 genomförde kollektivtrafikeråden en relativt omfattande utvärdering som ledde till en åtgärdslista med förbättringsåtgärder som VGR, Västtrafik och kommuner nu ansvarar för att genomföra. Det regionala kollektivtrafikerådet, som då hade mandatet att leda samverkan, beslutade om åtgärdslistan efter en konferens med samtliga

kommuner. Flera åtgärder har redan genomförts. Bland annat har Västtrafik utökat sitt kommunteam, kommunerna har sett över sina delregionala kollektivtrafikeråds representation och kollektivtrafiknämnden har fördjupat samarbetet med kommunerna genom representation från kommunerna i utveckling av strategier. Förslag till beslut i BHU är att utvärderingen 2013 ska motsvara den som avsågs i beslutet 2011, och att samverkansformerna fortsättningsvis ska stämmas av årligen. Denna avstämning sker lämpligast i samband med den årliga avstämningen av trafikförsörjningsprogrammet.

Förslag:

Hur ställer sig kollektivtrafikeråden till förslagen gällande våra samverkansformer för kollektivtrafiken:

- 1. Regionala kollektivtrafikerådet som nu är vilande avvecklas formellt?*
  - 2. Alla remisser från VGRs kollektivtrafiknämnd bör ske enligt samma process för ökad tydlighet. Det innebär att den årliga avstämningen som hittills riktats direkt till kommunerna fortsättningsvis skulle samordnas delregionalt, såsom övriga strategiska kollektivtrafikfrågor.*
  - 3. Utvärderingen av samverkan, vars åtgärdsförslag beslutades av regionala kollektivtrafikerådet 2013 motsvarar den utvärdering enligt beslut vid skatteväxlingen ska göras senast 2017.*
  - 4. Den årliga avstämningen av trafikförsörjningsprogrammet ska innehålla frågeställningar om samverkan kring kollektivtrafiken, för kontinuerlig utveckling och förbättring av samverkansformerna.*
-